

**โครงการนำร่องต้นแบบการพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล
EU/NOP ด้วยวิธีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์**

วัน เดือน ปีที่อนุมัติ: 9 ก.ย. 2565

ระยะเวลาโครงการ: 4 ปี 6 เดือน

หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หน่วยงานเจ้าของโครงการ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน

ต.ผักไหม อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ

โดย พล.ต.หญิง นันทมนัส อัมรินทร์รัตน์ ที่ปรึกษากลุ่มฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้สามารถผลิตข้าวอินทรีย์ได้ตามมาตรฐานอินทรีย์สากล EU/NOP
2. เพื่อเพิ่มรายได้ของกลุ่มเกษตรกรด้วยการขายข้าวเปลือกให้ผู้รับซื้อเพื่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา โดยได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP เพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวและลดต้นทุนการผลิตข้าวด้วยวิธีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

แนวทางการดำเนินโครงการ

(1) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรอินทรีย์สากล

สัมภาษณ์และคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 100 ราย พื้นที่ 1,500 ไร่ เยี่ยมและสำรวจพื้นที่ (Pre-survey) จัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล จัดทำแผนการปลูกและแผนการผลิต ตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลปีที่ 1-4 และลงพื้นที่เพื่อติดตามและร่วมกันพัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม และการขยายผลต่อเนื่องในปีถัดไป

(2) กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรน้ำ ชุมชน และภูมิประเทศ ทำการสำรวจและกำหนดทิศทางของน้ำใต้ดิน เจาะสำรวจดิน สำรวจธรณีฟิสิกส์ เพื่อประเมินศักยภาพของแหล่งน้ำใต้ดิน วางแผนและกำหนดจุดระบบการเติมน้ำในแผนที่เป้าหมาย ออกแบบกิจกรรมการบริหารจัดการน้ำและการเติมน้ำใต้ดิน ดำเนินงานก่อสร้างและควบคุมตามแบบที่ได้ออกแบบไว้ ติดตาม ประเมินผล เก็บข้อมูล และการบำรุงรักษาบ่อเติมน้ำ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และขยายผลโครงการ

เป้าหมาย

- 1) เกษตรกรได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP ภายใน 4 ปี จำนวนอย่างน้อย 80 ราย จากเกษตรกรทั้งหมด 100 ราย
- 2) พื้นที่ผลิตข้าวอินทรีย์ที่มีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP จำนวนอย่างน้อย 1,200 ไร่ จากพื้นที่ดำเนินการ 1,500 ไร่ ภายใน 4 ปี
- 3) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 8 (ณ ราคาตลาดขณะนั้น) ในช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยน และเกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 เมื่อได้รับมาตรฐานสากล EU/NOP

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- 1) มีพื้นที่เกษตรกรรมอินทรีย์มาตรฐานสากล EU/NOP จำนวนอย่างน้อย 1,200 ไร่ และได้รับมาตรฐาน EU/NOP ในปีที่ 5 จำนวนอย่างน้อย 1,350 ไร่ จาก 1,500 ไร่
- 2) มีระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ในผืนนาอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 1,200 ไร่
- 3) ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลระยะต่างๆ ตั้งแต่ T1, T2, T3 จนได้รับมาตรฐาน O ของมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล EU และ NOP ในปีที่ 4
- 4) เกษตรกรจำนวนอย่างน้อย 90 ราย หลังดำเนินโครงการแล้วปีที่ 5 ต้นทุนการผลิตลดลงอย่างน้อยร้อยละ 37.19 ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 18.84 กำไรเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 2.4 เท่าเมื่อเทียบกับปีที่เริ่มต้น

งบประมาณ 15,598,853 บาท (เงินจ่ายขาดทั้งหมด)

- 1) กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรอินทรีย์สากล (8,655,976 บาท)
 - 1.1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพื่อตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP จำนวน 6,408,296 บาท
 - 1.2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอบรมดูงานและสัมมนาจำนวน 2247,680 บาท
- 2) กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ (6,942,877 บาท)
 - 2.1) ค่าใช้จ่ายในการวางผังและออกแบบจัดทำบ่อ recharge 8 บ่อจำนวน 5,032,440 บาท
 - 2.2) ค่าใช้จ่ายในการอบรมแนวความคิดการเติมน้ำใต้ดินระบบเปิดและระบบปิด การบำรุงรักษา จำนวน 1,910,437 บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตข้าวอินทรีย์ตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะเป็นการยกระดับผลผลิตของเกษตรกร
- 2) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการมีตลาดล่วงหน้าซึ่งรับซื้อในทุกๆ การปรับเปลี่ยน จนถึงได้รับมาตรฐานสากล EU/NOP
- 3) การดำเนินกิจกรรมวิธีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่เป้าหมาย (บางส่วน) ประมาณ 2 ตารางกิโลเมตร ภายใน 1 ปี ส่งผลให้ปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการน้ำในพื้นที่แห้งแล้ง 70% ของพื้นที่ ทำให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากการที่มีน้ำเพียงพอต่อการผลิตข้าวอินทรีย์มาตรฐานสากล EU/NOP

แผนการใช้จ่ายเงิน

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม
	พ.ศ.2565	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	
1.กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP	2,322,815	2,652,353	2,492,703	1,188,105	8,655,976
2.กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์	4,091,848	2,415,772	341,177	94,080	6,942,877
รวม	6,414,663	5,068,125	2,833,880	1,282,185	15,598,853

ผลการใช้จ่ายเงิน

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	รวม
	พ.ศ.2565	พ.ศ.2566	พ.ศ.2567	พ.ศ.2568	
1.กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรอินทรีย์สากล EU/NOP	2,322,815	2,652,353	2,492,703	1,188,105	8,655,976
2.กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการทำเกษตรอินทรีย์	4,091,848	2,415,772	341,177	94,080	6,942,877
รวม	6,414,663	5,068,125	2,833,880	1,282,185	15,598,853